

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту

(повна назва факультету)

Кафедра менеджменту та адміністрування

(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

Магістр

(назва освітнього ступеня)

на тему: Дослідження механізму формування інфраструктури територіальної

громади, на прикладі Заболоттівської громади (Волинська область,
Ковельський район, смт. Заболоття, вул. Незалежності 6)

Виконав(ла): студент(ка) 6 курсу, групи БАМ-61
спеціальності _____

281 «Публічне управління та адміністрування»

(шифр і назва спеціальності)

_____ Гайдучик А.О.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник _____ Мосій О. Б.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Нормоконтроль _____ Мосій О. Б.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Рецензент _____ Мельник Л.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Тернопіль
2022

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет Факультет економіки та менеджменту

(повна назва факультету)

Кафедра Кафедра менеджменту та адміністрування

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Сороківська О.А.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

« ___ » _____ 20__ р.

**ЗАВДАННЯ
 НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

на здобуття освітнього ступеня магістр

(назва освітнього ступеня)

за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування

(шифр і назва спеціальності)

студенту Гайдучик Аня Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Дослідження механізму формування інфраструктури територіальної громади на прикладі Заболоттівської громади (Волинська область, Ковельський район, смт. Заболоття, вул. Незалежності 6)

Керівник роботи Мосій Ольга Бориславівна, к. е. н., доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом ректора від « 01 » липня 2022 року № 4/7-477

2. Термін подання студентом завершеної роботи 10 грудня

3. Вихідні дані до роботи Законодавство та нормативно-правові акти України

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Вступ. Розділ I Дослідження теоретичних засад формування інфраструктури громади

Розділ II Оцінка інфраструктури Заболоттівської територіальної громади

Розділ III Шляхи покращення стану соціальної інфраструктури в Заболоттівській територіальній громаді

Розділ IV Охорона праці та безпека у надзвичайних ситуаціях.

Висновки та пропозиції. Бібліографія. Додатки.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, слайдів)

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ IV Охорона праці та безпека у надзвичайних ситуаціях	В.С. Стручок		
	Р.П. Шерстюк		

7. Дата видачі завдання 3 червня 2022 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
	Вступ.	15.08.2022 р.	
	Розділ I Дослідження теоретичних засад формування інфраструктури громади	31.08.2022 р.	
	Розділ II Оцінка інфраструктури Заболоттівської територіальної громади	30.09.2022 р.	
	Розділ III Шляхи покращення стану соціальної інфраструктури в Заболоттівській територіальній громаді	31.10.2022 р.	
	Розділ IV Охорона праці та безпека у надзвичайних ситуаціях	10.11.2022 р.	
	Висновки та пропозиції	15.11.2022 р.	
	Бібліографія	15.11.2022 р.	
	Додатки	15.11.2022 р.	

Студент

_____ (підпис)

Гайдучик А.О.

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ (підпис)

Мосій О.Б.

_____ (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Тема: «Дослідження напрямів формування інфраструктури територіальної громади, на прикладі Заболоттівської громади»

Об'єктом дослідження є процес формування інфраструктури Заболоттівської територіальної громади.

Метою роботи є розробка заходів щодо покращення процесу формування інфраструктури в громаді на прикладі Заболоттівської громади.

Предметом дослідження є процес дослідження сфери соціальної інфраструктури Заболоттівської громади.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи магістера полягає у дослідженні та розробці заходів та рекомендацій щодо подальшого розвитку соціальної інфраструктури у громаді.

Практичне значення результатів роботи представлене у вигляді розроблених проектних рішень, які пропонуються Заболоттівській громаді задля підвищення ефективності у ході роботи щодо соціальної інфраструктури, а саме проектів: «Арт простору «Сова»», «дворик для дітей» та екологічного проекту для села Гута.

Методи дослідження – ознайомлення, вивчення, експертні, математичні, економіко-статистичні.

Ключові слова: соціальна інфраструктура, суспільство, громада, екологія, проект.

ANNOTATION

Topic: "Investigation of directions for the formation of the infrastructure of the territorial community, on the example of the Zabolottivska community"

The object of the study is the process of forming the infrastructure of the Zabolottia village council.

The purpose of the work is to develop measures to improve the process of infrastructure formation in the community on the example of the Zabolottia village council.

The subject of the study is the process of researching the sphere of social infrastructure of the Zabolottia village council.

The scientific novelty of the master's thesis consists in the research and development of measures and recommendations for the further development of social infrastructure in the village.

The practical significance of the results of the work is presented in the form of developed project solutions, which are offered to the Zabolottia village council in order to increase efficiency in the course of work on social infrastructure, namely the projects: "Owl Space Art", "Children's Yard" and the environmental project for the village of Huta.

Research methods – acquaintance and study, expert, mathematical, economic-statistical.

Keywords: social infrastructure, community, ecology, project, village council.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1 ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАСАД ФОРМУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ГРОМАДИ.....	10
1.1 Поняття інфраструктури сільської громади	10
1.2 Складові та порядок регулювання критичної інфраструктури громади	12
1.3 Функціонування критичної інфраструктури в органах місцевого самоврядування.....	15
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ІНФРАСТРУКТУРИ ЗАБОЛОТТІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ.....	24
2.1. Характеристика Заболоттівської територіальної громади	24
2.2 Аналіз бюджетних показників Заболоттівської територіальної громади.....	28
2.3 Аналіз соціальної інфраструктури Заболоттівської територіальної громади.....	35
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ СТАНУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В ЗАБОЛОТТІВСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ.....	39
3.1 Проектне рішення “Арт простір “Сова” для дітей та батьків”.....	39
3.2 Проект утилізації сміття в селі Гута Заболоттівської територіальної громади.....	42
3.3 Пропозиції щодо організації активного відпочинку дітей у громаді	53
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ.....	55
4.1 Стан та процес організації охорони праці у Заболоттівській територіальній громаді.....	55
4.2 Розроблення заходів цивільного захисту населення і територій в межах	

стратегії розвитку сільської громади.....	57
ВИСНОВКИ.....	59
БІБЛІОГРАФІЯ.....	60
ДОДАТКИ.....	65

ВСТУП

Актуальність теми полягає у тому що у сучасному світі, де все стрімко змінюється, змінюються і процеси державного управління. На зміну традиційним формам організації управління приходять нові. Одним із таких прикладів є проекти. Введення децентралізації на місцевих рівнях, в свою чергу, дало поштовх на роботу з проектами на рівні територіальних громад, у всіх сферах її діяльності.

Соціальна інфраструктура є чи не першочерговою в удосконаленні на місцях, адже це базові потреби населення, які повинні бути забезпечені. А тим паче в воєнний та післявоєнний час, адже наслідки відчутні для всіх без винятку.

Отже, все вищенаведене підтверджує актуальність обраної теми магістерської роботи, яка має назву «Дослідження напрямів формування інфраструктури територіальної громади, на прикладі Заболоттівської ТГ»

Метою роботи є дослідження процесів формування інфраструктури на місцевому рівні на прикладі створенні проектів для Заболоттівської територіальної громади, в сфері соціальної інфраструктури.

Головним **завданням** роботи є дослідити механізми формування інфраструктури та запропонувати нововведення щодо реалізації соціальної інфраструктури.

Об'єктом дослідження є процес формування інфраструктури Заболоттівської громади.

Предметом дослідження виступає сфера соціальної інфраструктури Заболоттівської громади.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи магістра полягає у розробці заходів та рекомендацій щодо подальшого розвитку соціальної інфраструктури у громаді шляхом проектно-цільових рішень.

Практичне значення результатів полягає у розробці проектно-цільових рішень щодо удосконалення сфери соціальної інфраструктури об'єкту дослідження.

Апробація результатів. Гайдучик А., Юрик Н. Роль самоменеджменту в роботі державних службовців /Зб. тез конференції “Проблеми публічного управління та адміністрування на регіональному рівні”. 2019. С. 72 (Додаток В).

РОЗДІЛ 1

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАСАД ФОРМУВАННЯ ІНФРАСТРУКТУРИ ГРОМАДИ

1.1 Поняття інфраструктури сільської громади

Інфраструктура – це поняття включає в себе потрібні для функціонування нормальної життєдіяльності населення споруди, будівлі служби та системи [15].

Зазвичай інфраструктура складається із сфер діяльності котрі створені щоб обслуговувати як виробничі так і з невиробничі галузі економіки, сюди ми включаємо комунальне господарство, водопостачання, енергетику, торгівлю, транспортне забезпечення та ін.

Основною функцією інфраструктури виступає розвиток народного господарства та зростання якості життя населення.

Інфраструктура має в собі дві складових:

- виробничу (сюди відносимо транспортне, енергетичне забезпечення, порти, системи зв'язку та ін.);
- соціальну (сюди відносимо лікарні, школи, культурні об'єкти та об'єкти спортивного розвитку).

Така характеристика пов'язана з тим що інфраструктура поняття обширне та передбачає забезпечення необхідними умовами як виробничу так і невиробничу сфери. До виробничих відносяться структури підприємства, котрі забезпечують умови виробництва продукції, проте самі безпосередньої участі не беруть. У свою чергу соціальна інфраструктура спрямована на забезпечення соціальних, культурних, освітніх та побутових потреб у населення. також існує такий важливий елемент інфраструктури як інформаційна інфраструктура, адже вона відповідає за передавання,

зберігання накопиченої інформації, котра може стосуватися виробничої, наукової, соціальної і екологічної сфер [5].

Те ж саме стосується інфраструктурного забезпечення села, адже без рівноцінного зростання цих складових громада не може збалансовано та впевнено розвиватися.

Соціальна інфраструктура села – це призначена для задоволення культурних, побутових та соціальних потреб населення галузь.

Ця галузь ставить перед собою такі завдання:

- доступність та висока якість послуг що надаються;
- збільшення зайнятості населення;
- підтримка розвитку господарств сільського населення.

Реформа децентралізації, яка триває в Україні привела до передачі повноважень та ресурсів на рівень громад, це дало змогу закладам освіти та охорони здоров'я надавати послуги кращої якості, відкрились Центри надання адміністративних послуг, де громадяни можуть оперативно отримати широкий спектр адміністративних послуг, у громад з'явилась можливість відремонтувати вулиці, дороги та вуличне освітлення, провести воду.

Ефективне функціонування та подальший розвиток підприємств, установ, організацій виробничої і соціальної інфраструктури села забезпечуватимуть кращі умови життя селян, впливатимуть на розвиток нових форм господарювання, сприятимуть активному розвитку малого бізнесу, створенню додаткових робочих місць, скороченню безробіття, збільшенню рівня доходів, призупиненню скорочення та закриття на селі різного роду підприємств і об'єктів соціального призначення, збільшенню асортименту та якості послуг. Наслідком такої політики буде поступове, але стабільне зростання участі місцевого населення в заходах економічного розвитку, зростання підприємницької діяльності та зміцнення фінансового сектору.

1.2 Складові та порядок регулювання критичної інфраструктури громади

У дискусії про методи реконструкції громади має бути місце для проблем формування інфраструктурного забезпечення. Це не випадкові та поверхневі проекти, а планомірний, свідомий процес формування якісної інфраструктури громади. Неможливим є розвиток громади без цієї складової, адже інфраструктура забезпечує всі сфери діяльності якісними послугами, якісним наданням медичних та освітніх послуг, якість доріг для пересування транспорту, все це інфраструктурне забезпечення громади. Отож аби розуміти повністю що таке інфраструктура та її роль в життєдіяльності громади та людей розглянемо дефініцію інфраструктури.

Інфраструктура - це набір специфічних процесів, форм, методів, комунікацій та споруд, які забезпечують нормальні умови і ефективне функціонування соціальної, економічної та інших сфер життєдіяльності суспільства, його розвиток та здійснення продуктивної діяльності

До інфраструктури відносяться різні об'єкти як невиробничої так і виробничої сфери, наприклад, торгівля, зв'язок, енергетика, транспорт, водопостачання та багато інших об'єктів [1]. Важливу роль у функціонуванні держави на національному та регіональному рівні відіграє саме критична інфраструктура. У європейських країнах цей термін зазвичай включає в себе системи, мережі, об'єкти або частини цих складових, особливістю яких є те, що руйнування цих частин призведе до серйозних проблем в сфері економіки та соціального забезпечення країни, що ще більш важливо на сьогоднішній день, це негативно вплине на рівень обороноздатності країни та національну безпеку.

Діяльність об'єктів критичної інфраструктури у мирний час є не менш важливим, адже воно пов'язане з підтриманням життєво важлих функцій суспільства, захистом його базових потреб та формуванням у громадян відчуття захищеності та безпеки. В Україні існує велика законодавча база що

регулює процеси, які пов'язані із реалізацією інфраструктури, зокрема Закон № 1882 визначає, що критична інфраструктура — це сукупність об'єктів критичної інфраструктури, а в свою чергу її об'єкти - це системи або їх частини, які відіграють значну роль в діяльності країни, її економічній сфері, сфері захисту, національній безпеці, їх особливістю є те, що збій у функціонуванні цих частин призводить до проблем з життєво необхідними інтересами країни.

Існують певні критерії за якими визначають чи можна відносити об'єкти до критичної інфраструктури чи ні, вони характеризують їх соціальну, політичну, економічну та екологічну значущість для безпеки та комфорту громадян, їх безпеки та значущість для забезпечення оборони країни її суспільства та правопорядку.

Ще одна постанова, передбачає, що власник та / або керівник об'єкта критичної інфраструктури, якому / якій на правах власності, оренди або на інших законних підставах належить об'єкт критичної інфраструктури або який / яка відповідає за його поточне функціонування. Згідно української законодавчої бази до критичної інфраструктури відносять такі сектори:

- паливно-енергетичний сектор (електроенергетика, газова промисловість, нафтова промисловість, ядерна енергетика);
- системи життєзабезпечення (комунальні послуги);
- харчова промисловість та агропромисловий комплекс;
- інформаційний сектор (інформаційні технології, телекомунікації);
- охорона здоров'я (сфера відповідальності МОЗ);
- сектор ринків капіталу та організованих товарних ринків;
- транспорт та пошта;
- цивільний захист населення та територій;
- фінансовий сектор [2].

Додаткова це положення передбачає, що уповноважені органи складають певні переліки тих об'єктів котрі відносять до критичної

інфраструктури та секторів цих об'єктів, з метою формування національного переліку інфраструктурних об'єктів які необхідно захищати та забезпечувати.

Підбиваючи підсумки можна було б сказати що аби зрозуміти чи відноситься певний об'єкт до об'єкту критичної інфраструктури достатньо поглянути в національний перелік таких об'єктів[2].

Разом з тим аби розглянути об'єкти інфраструктури на місцевому рівні, треба розуміти категорії критичності об'єктів інфраструктури, аби чітко розуміти які об'єкти потрібно буде відновлювати або вдосконалювати першочергово, адже війна в Україні принесла таку шкоду, якої позбавлятися наша країна буде довго та тяжкою Отож, згідно зі статтею 10 Закону про критичну інфраструктуру, щоб визначити рівень вимог щодо забезпечення захисту критичних об'єктів інфраструктури потрібно також визначити рівень їх важливості для життєво необхідних секторів інфраструктури. Як наслідок проводиться поділ на категорії об'єктів критичної інфраструктури у відповідності до їх категорії критичності, які визначені законом. Закон передбачає, що є сформованими категорії критичності цих об'єктів:

- Категорія I. Сюди відносяться такі об'єкти, які мають загальнодержавне значення, об'єкти, котрі сильно впливають на інші об'єкти КІ. Відрізняються вони тим що, збій їх функціонування нанесе шкоду загальнодержавного значення;

- Категорія II. Сюди відносимо об'єкти, які, при руйнації чи нанесенню на них шкоди призведуть до проблем регіонального рівня;

- Категорія III. Сюди відносимо об'єкти, порушення в роботі яких буде нести негативні наслідки на місцевому рівні;

- Категорія IV. Сюди входять об'єкти, порушення роботи яких спричинить проблеми локального рівня [3].

Аналізуючи законодавчі норми у сфері критичної інфраструктури, в тому числі Закон України “Про критичну інфраструктуру”, можна зазначити, що в цілому ці норми спрямовані на впорядкування питань пов'язаних з

об'єктами критичної інфраструктури. разом з тим більшість норм та механізмів, що передбачені цим законом не працюють на сьогоднішній день, причин існує декілька:

1. В першу чергу це збройна агресія зі сторони російської федерації, під час якої наш уряд має більш пріоритетні задачі щодо забезпечення функціонування держави.

2. Сам закон, який є зовсім новим і вступив в силу лише в середині червня. Внаслідок, він не має опрацьованого практичного застосування [3].

Отож ми розглянули що ж відноситься до критичної інфраструктури, з'ясували її роль у функціонуванні держави в цілому, далі ми будемо розглядати її важливість на місцях.

1.3 Функціонування критичної інфраструктури в органах місцевого самоврядування

Органи місцевого самоврядування посідають окреме місце в системі суб'єктів захисту таких об'єктів, це пов'язано з тим, що питання найбільшої важливості на місцях вирішують саме вони.

Законом України передбачено, що органи місцевого самоврядування, об'єднані територіальні громади мають забезпечити: розробку, затвердження і виконання місцевих програм щодо здійснення своїх повноважень в кризових ситуаціях, які були викликані шляхом відсутності надання послуг, які є необхідними для громади. Ці заходи передбачають забезпечення захисту критичної інфраструктури та відновлення функцій об'єктів цієї інфраструктури. Оскільки в поняття "критична інфраструктура включено багато складових, в нашій роботі ми будемо розглядати соціальну складову інфраструктури, оскільки соціальна є доволі обширною, ми розглянемо які підходи існують в науковій літературі [4].

До ідентифікації соціальної інфраструктури можна віднести макроекономічний підхід, за яким соціальна інфраструктура розглядається як

сукупність певних галузей; мікроекономічний підхід відрізняється тим що у ньому соціальна інфраструктура розглядається як сукупність об'єктів та елементів.

Зумовлено це тим що отримання цих послуг відбувається на рівні адміністративно-територіальних одиниць базового рівня, тому соціальна інфраструктура потребує розгалуження. Згідно статистичних даних, близько 85% того що видають місцеві спрямовується в соціальну інфраструктуру. А саме в освіту, охорону здоров'я, соціальний захист, соціальне забезпечення, культуру та інше. Так, наприклад, у 2020 році фінансування освіти становило 199,4 млрд. грн., це близько 41% всієї загальної суми видатків на місцях [5].

Проблеми розвитку соціальної інфраструктури територіальних громад полягають в тому, що ця інфраструктура є погано сформованою та застарілою, вона не відповідає демографічній ситуації та фінансовим можливостям її утримання місцевими органами влади. Такі проблеми значно знижують якість послуг, посилюють асиметрію рівнів розвитку міського та сільського населення, це тягне за собою низку психологічних, соціально-економічних, духовних проблем.

Такий низький рівень ефективності цих видатків у сфері соціального забезпечення зумовлені такими факторами:

- низька енергоефективність закладів соціального забезпечення та їх високий рівень зношеності, разом з тим вони застарілі, оскільки велика частка їх збудовані в часи радянщини і не є пристосованими до сьогоденних реалій;
- конфлікт інтересів, який спричинений відсутністю впорядкованості відносин власності інфраструктурних об'єктів на місцях;
- відсутність програм залучення коштів та низьке фінансове забезпечення з боку держави;
- рівень кваліфікації працівників громад, який є низьким, разом з тим існує проблема відсутності спеціалістів на місцях, внаслідок незадовільних умов праці;

- часто фінансування спрямовується неправильно, значна частина коштів йде на фінансування установ, а не на споживачів послуг, як наслідок низький рівень надання послуг [6].

Виправлення цих помилок, покращить ситуацію з наданням послуг критичної, соціальної інфраструктури, зробити це буде важко, але працювати над цим треба, адже це одна з основних функцій громади, підтримувати об'єкти соціальної інфраструктури в належному стані.

В умовах децентралізації розвиток соціальної інфраструктури здійснюється наступним чином: органи місцевої влади мають брати на себе більше зобов'язань та повноважень щодо управління мережею закладів соціального призначення, маючи змогу, таким чином, приймати фінансові та економічні рішення щодо таких закладів; за рахунок залучення в процес жителів громади можна знайти досить креативні та цікаві рішення щодо вирішення проблем в закладах соціального призначення, разом з тим у громади з'явиться розуміння протікання всіх процесів щодо організації та реалізації заходів в закладах інфраструктури, що в свою чергу збільшить рівень лояльності громадян до органів влади, підвищиться рівень довіри, також таким способом можна залучати нових працівників та збільшувати штат людьми, які будуть зацікавлені у такій роботі; також необхідно розширити повноваження самих закладів щодо здійснення їх діяльності, адже вони краще всього розуміють свої потреби та можливості, а отже зможуть ефективніше розпоряджатися ресурсами [7].

Варто враховувати той факт, що розширення повноважень громад має бути диференційованим, оскільки громади мають різні розміри, матеріально технічні можливості та ресурсне забезпечення, так, наприклад, громад які утворилися за рахунок об'єднання довкола великих населених пунктів мають більше ресурсне та кадрове забезпечення, на відміну від громад, які утворилися з маленьких населених пунктів, та які не мають добре розвиненої інфраструктури та великих фінансових можливостей. Цей фактор відноситься і до соціальної інфраструктури, адже об'єм робіт буде різним у великій та малій громаді.

Варто зазначити що ефективність соціальної інфраструктури має здійснюватися не тільки за рахунок додаткових дотацій, разом зі збільшенням фінансування має здійснюватися скорочення витрат. Також, присутність закладів, що не враховують демографічні зміни у суспільстві та розвиток технологій не будуть позитивно впливати на розвиток громади.

В умовах вдосконалення реформи децентралізації за рахунок збільшення суб'єктів господарювання, варто враховувати інтереси всіх стейкхолдерів (див. табл. 1.1).

Таблиця 1.1 - Стейкхолдери в соціальній інфраструктурі громади, їх інтереси та взаємодія

Інтереси стейкхолдерів організації	органи місцевого самоврядування
	органи виконавчої влади
	сусідні територіальні громади, що мають спільні інфраструктурні об'єкти
	територіальна громада, як спільнота
	підприємницькі структури
	заклади соціальної сфери приватної форми власності
	заклади соціальної сфери комунальної та державної власності
	громадські організації
Форми взаємодії	соціально відповідальні інвестиції
	соціальне замовлення
	державно-приватне партнерство
	народне фінансування
	фонди місцевих громад

Розбіжність цілей та бачення розвитку громади призводить до так званого конфлікту інтересів, що не впливає позитивно на реалізацію заходів щодо інфраструктури загалом, разом з тим це розділяє громаду та спричиняє неузгодження дій на різних рівнях управління.

Одним із чинників може бути нав'язуваність вищими органами влади зовнішніх функцій місцевого самоврядування, які будуть більше орієнтовані на загальнодержавні інтереси та мало враховувати інтереси самої громади [3]. Отже, конфлікт інтересів буде спричинений неузгодженістю повноважень та функцій різних рівнів влади.

Інтереси мешканців відображаються насамперед у покращенні доступності та якості соціальних послуг. Можна виділити низку проблем отримання громадянами якісних соціальних послуг, до них відносимо:

- застарілість стандартів надання послуг та невідповідність їх новим реаліям;
- низька фінансова спроможність громад у забезпеченні якості соціальних послуг;
- незадовільне транспортне сполучення та погано розвинена інфраструктура закладів соціальної сфери;
- відсутність мережі недержавних закладів соціальної сфери, як наслідок відсутність конкуренції, яка б спонукала до підвищення рівня якості надання послуг.

Всі ці проблеми є суттєвими перешкодами на шляху до формування якісного спектру соціальної інфраструктури в громадах, та викликають незадоволення жителів громади, що призводить до конфлікту органів самоврядування та жителів громади, зниження рівня довіри до органів влади громадянами, які проживають на території громади.

До стейкхолдерів громади також відносяться і сусідні територіальні громади, це зумовлено тим, що їх інтереси часто перегукуються з інтересами громади, що розглядається. Адже обидві громади можуть використовувати одні і ті ж об'єкти соціальної інфраструктури, так, наприклад дві громади можуть використовувати одну і ту ж транспортну інфраструктуру, а хто ж має фінансувати та утримувати її, мають вирішити самі громади між собою і не завжди їх думки на це питання співпадають.

Децентралізація призвела до того що роль впливу громадських організацій і громадськості в цілому підвищується, тому вони також відносяться до стейкхолдерів, зокрема всього що стосується об'єктів інфраструктурного значення. Оскільки мета створення громадських організацій полягає у захисті інтересів громадян щодо соціальних, творчих та культурних сфер, вирішення проблем громади що стосуються освітньої, соціальної, екологічної сфер.

Також вони беруть участь у вирішенні проблем щодо оптимізації закладів соціальної інфраструктури, розробці та реалізації проектів що стосуються соціального розвитку громади. Проте їх інтереси не завжди збігаються з інтересами громади та стратегічними цілями громади.

Ще одним стейкхолдером громади є місцевий бізнес. Він став стейкхолдером тому, що фінансування з державних дотацій часто не покриває всі витрати на об'єкти соціальної інфраструктури. Приватний бізнес, в свою чергу, має свій інтерес, отримання прибутку та конкурентну перевагу, через освоєння таких проектів, позитивний вплив на імідж, крім того, підприємець зацікавлений у можливостях які виникають при такій взаємодії, такими можливостями можуть виступати: конкуренція на місцях, яка буде спричинена зародженням нових підприємств, що в свою чергу буде спонукати до вдосконалення та розвитку, а отже до розширення та збільшення прибутку, доступ до об'єктів соціальної інфраструктури, які можна буде орендувати та задіювати у своїй діяльності, та звісно що піар та позитивний імідж компанії, який утворюється завдяки співпраці з державними органами влади [8].

Укладення таких угод дозволяє здійснювати залучення коштів, позабюджетного характеру у розвиток інфраструктурної сфери.

Формами взаємодії громади і бізнесу можуть бути: соціальне замовлення, приватно-державне партнерство, народне фінансування та фонди місцевих громад.

Одним із способів управління соціальною інфраструктурою є державно-приватне партнерство. Воно широко використовується за кордоном та є дієвим

способом корисного використання комунальних підприємств, котрі є збитковими, також воно дозволяє забезпечити населення якісними послугами соціальної сфери [8].

Такі відносини між державою та приватним бізнесом є взаємовигідними, оскільки державні підприємства дають у використання збиткові підприємства, а отже зменшується фінансове утримання таких об'єктів, разом з тим такі об'єкти використовуються у соціально важливих проектах, а отже будуть приносити користь жителям громади. Підприємець, котрий інвестує у такі проекти має на меті отримання максимального прибутку. а отже є вмотивованим отримати якомога швидший результат своєї діяльності, разом з тим це дозволяє здійснювати ефективний позитивний піар [8].

В Україні такий вид партнерства є мало розвиненим, оскільки ситуація в країні не сприяє ефективному розвитку бізнесу і основною метою підприємців сьогодні є підтримка бізнесу та мінімізація збитків, перед повномасштабним вторгненням був період пандемії, ці обставини таким самим чином впливали на бізнес і далеко не всі підприємці мають ресурси аби займатися новими проектами. Разом з тим наша законодавча база не сприяє такому партнерству і захист прав власності у нас є проблематичним питанням для приватного партнера, оскільки він є незахищеним у нашій країні, відповідальність за ризики теж лежить на підприємцеві, при змінах в митному чи податковому законодавстві права підприємця є незахищеними, а при розірванні такого договору підприємцю доведеться проходити довготривалий механізм відшкодування збитків. Ще одним фактором є наша бюджетна система, адже вона не ставить в пріоритет фінансування таких проектів а сьогодні тим паче.

Отож можна говорити про те що державно-приватне партнерство в Україні потребує кардинальних змін, адже існувати в такому вигляді в якому воно існує зараз воно не може, адже є неефективним. А такий спосіб використання комунальних збиткових об'єктів є вигідним для обох сторін.

Також варто розглянути такий напрямок як народне фінансування або crowdfunding. Цим інструментом вже давно користуються у світі і він підходить для фінансування комерційних та соціальних проєктів, на нашу думку він ідеально підходить для України, адже війна показала як ми вміємо об'єднуватися задля спільної мети і наша ефективність зростає в рази. Прикладом може стати збір коштів на відновлення будинку для когось або донати для допомоги внутрішньо переміщеним особам. Звісно найбільшим плюсом такої діяльності є те що існує повна воля у виборі проєктів, немає жодних обмежень щодо об'ємів залучення коштів та громадян, залучення громадськості до вирішення питань. Звісно без недоліків в такому методі теж не обійдеться, основною проблемою може стати різні погляди та недовіра з боку суспільства щодо деяких проєктів, виникнення конфліктів поглядів на ситуацію. Тому взаєморозуміння досягається не одразу. Причинами також можуть стати недостатньо комунікація та координація в процесі роботи, відсутність прозорості. Тому коли ми говоримо про розвиток якогось проєкту ми маємо розуміти та враховувати інтереси всіх зацікавлених сторін. Тому підсумувавши можна говорити про те що в такій співпраці дуже важливими є узгодження інтересів усіх стейкхолдерів проєкту та спільне бачення на мету його створення.

Після виявлення всіх зацікавлених сторін важливо з'ясувати інтереси кожної із сторін. Звісно взаєморозуміння знайти буде не просто, адже довіряти органам влади будь якого рівня люди у різних структурах не дуже легко, суспільству важко прийняти трансформацію органів влади, рівень корупції в державних структурах теж не вселяє великої довіри. Це призводить до проблем комунікації, координації, недостатня відкритість та прозорість. Говорячи про розвиток будь якого інфраструктурного об'єкта, важливим є розуміння його користі для всіх сторін у перспективі. Отже аби запуснути процес реалізації такого явища як народне фінансування, необхідно попрацювати над сприйняттям людьми держави в цілому, жителі країни, міст та громад мають розуміти, що уряд працює на благо суспільства а не на своє особисто, тоді люди будуть довіряти

уряду та співпрацювати з ним. Зробити це буде доволі не просто і можна говорити про те що у наших сучасників для цього буде лише один шанс, який реалізовувати необхідно починати вже сьогодні і не опускати планку в майбутньому, адже період післявоєнного часу буде тяжким та разом з тим найбільш відкритим для можливостей залучення інвестицій, найсучаснішого розвитку та шансом показати народу України що їх державні службовці є службовцями на благо народу, а не службовцями свого комфорту.

Реалізація цих заходів призведе до того що розвиток соціальної інфраструктури буде здійснюватися ефективно та приноситиме позитивний результат як для жителів громади, так і для органів самоврядування та будуть впливати на загальний розвиток держави в цілому, адже наша держава складається з таких маленьких і не дуже маленьких громад, всі вони є частиною держави та прямо впливають на рівень її розвитку та позицію на міжнародній арені. Варто пам'ятати що інтереси громади мають співпадати з інтересами всієї держави, а інтереси держави мають формуватися з урахуванням інтересів громад, ці два процеси є тісно пов'язаними та вимагають чіткої взаємодії на всіх рівнях.

Отож соціальна сфера як складова критичної інфраструктури є досить широкою та включає в себе багато об'єктів. Важливість якості надання соціальних послуг важко переоцінити, особливо у країні, яка веде війну, адже важчий кризовий стан важко уявити, в Україні соціальна інфраструктура відіграє одну з найголовніших ролей на сьогодні, тому її розвиток як ніколи є необхідним і саме час працювати над розвитком цієї сфери як органам місцевого самоврядування так і інвесторам і громадянам, які проживають на території громад. Саме спільна праця та спільна мета є тим, що можна використати для об'єднання всіх стейкхолдерів на всіх рівнях реалізації цієї складової та рухатися у напрямку відбудови нашої країни, також сьогодні як ніколи є можливості для залучення іноземних інвестицій з метою для розвитку цієї сфери. Тож головне розуміти можливості та ризики, та вміти реалізовувати плани у будь яких ситуаціях та працювати разом на користь суспільства.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ІНФРАСТРУКТУРИ ЗАБОЛОТТІВСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

2.1 Характеристика Заболоттівської територіальної громади

Заболоттівська територіальна громада була створена 27 грудня 2016 року внаслідок об'єднання трьох сільських та селищної ради:

- Заболоттівська селищна рада - населення 4333 чол.;
- Заліська сільська рада - населення 1427 чол.;
- Гутянська сільська рада – населення 1732 чол.;
- Турська сільська рада - населення 2005 чол.

На території громади функціонують: школи – 4; дитячі садочки – 4; полі – 4; клініка – 1; ФАП – 3; станція швидкої допомоги.

Територіальна громада є органом місцевого самоврядування, самостійною при прийнятті рішень, що відносяться до її компетенції. Населення громади: 4299 чол. Адреса: Волинська обл., Ратнівський р-н, смт Заболоття, вул. Незалежності, буд. 6. Голова/староста: Свіржевський Валерій Георгійович.

Громада ставить перед собою цілі та завдання:

- підвищення якості життя та добробуту населення;
- розвиток новоутвореної громади;
- розвиток транспортних інфраструктур, яка відповідає потребам громади;
- якісна комунікаційна інфраструктура з повним покриттям, мобільним зв'язком;
- якісні та доступні соціальні, медичні та освітні послуги;
- чисте, здорове, навколишнє середовище;
- якісне дозвілля;

- енергоефективна громада.

Громада сприятлива для розвитку економіки, а саме:

- територія, сприятлива для різних видів бізнесу.
- сільськогосподарський бізнес в громаді різноплановий і процвітаючий;
- розвиток зеленого туризму [9].

Отже, Заболоттівська громада має велику територію в своєму розпорядженні, ФАПи, школи, дитячі садочки, лікарні, тобто значну інфраструктуру. Ставить перед собою чіткі цілі, щодо покращення життя всіх жителів громади та є сприятливою для бізнесу оскільки на території громади немає масштабного виробництва, малий та середній бізнес також не дуже поширений.

Розглянемо загальну компетенцію Заболоттівської сільської ради. Вона має право розглядати і вирішувати питання, віднесені Конституцією України та законами до її відання.

Обов'язки громади створені на основі законодавства про місцеве самоврядування. Ним передбачено, що посадові особи виконують свої функції на основі Конституційного законодавства та у межах своїх повноважень [10].

Система місцевого самоврядування має в собі такі складові: територіальна громада; сільська, селищна а міська ради, виконавчі органи сільської ради, голову сільської, міської ради, старосту села [1].

Оскільки місцеве самоврядування - це шлях, який обрала наша країна задля покращення умов життя та управління на місцях, то відповідно до цього почали розформовувати багато організаційних структур, з яких утворювалися нові. Таким чином об'єднана територіальна громада є найменшою ланкою у цій системі, але не по значенню, оскільки громада - представницький орган на місцях, де як головний суб'єкт місцевого самоврядування, реалізує свої законні права та інтереси [10].

Заболоттівська об'єднана громада має географічне положення при якому вона є прикордонною зоною на межі з Республікою Білорусь, це дає їй певні переваги у здійсненні своєї діяльності. Так, наприклад, вже декілька років діє проект “Від пізнання культури сусіднього народу - до зміцнення партнерства і взаєморозуміння” у рамках якого проводяться конференції, проводяться обміни досвідом, роботи по реконструкції будівель громади, надаються гранти [11].

Також на території громади є залізничне сполучення з Білоруссю та державними залізничними шляхами. Також громада знаходиться поряд з Шацькими озерами та має на своїй території лісові угіддя державного значення, що у свою чергу теж є перевагою для громади.

Заболоттівська об'єднана громада здійснює в цьому напрямку початкові кроки. Громада від початку її створення впроваджує електронне урядування за час її діяльності було створено локальну мережу громади, яка полегшує комунікацію між працівниками, організовано внутрішній документообіг, здійснюються комунікації жителів громади і влади.

Для аналізу діяльності та можливостей Заболоттівської ради ми використаємо SWOT-аналіз. Цей метод є ефективним для ідентифікації сильних і слабких сторін, також він допомагає розпізнати можливості і загрози. Він допомагає візуально відобразити яким чином громада може використати сильні сторони та можливості, а також як уникнути загроз. Тут показано низку факторів, які мають значення для розвитку громади на 2020-2025 роки. Таблиця SWOT-аналізу показує що територіальна громада має сильні сторони, які є потенційними для розвитку, як соціальної інфраструктури так і розвитку загалом усіх складових діяльності громади (див. табл. 2.1). Отже таблиця SWOT аналізу показує які сфери потрібно розвивати громаді, допомагає обрати шлях розвитку та використовувати при цьому сильні сторони та переваги та знати як уникати загроз і усувати недоліки.

Також потрібно усвідомлювати наслідки які чекають, якщо не усунути недоліки та не забезпечити себе від загроз.

Таблиця 2.1 - SWOT-аналіз Заболоттівської ТГ

<p style="text-align: center;">Сильні сторони</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Наявність корисних копалин: пісок, глина, торф 2. Значні площі лісових насаджень 4. Наявність працездатного населення 5. Наявність ринку роздрібної торгівлі 6. Наявність залізничних сполучень 7. Наявність ініціативних груп мешканців 	<p style="text-align: center;">Слабкі сторони</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Віддаленість від обласного центру та промислово розвинутих регіонів Волинської області 2. Погане інфраструктурне забезпечення у сільській місцевості 3. Формування несанкціонованих сміттєзвалищ у селах громади 4. Гостра нестача кваліфікованих працівників 5. Відсутність коштів на соціальний розвиток 6. Низький рівень оплати праці 7. Постійне зниження родючості ґрунтів
<p style="text-align: center;">Можливості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зростання попиту у світі на сільськогосподарську продукцію та активний розвиток фермерства. 2. Збільшення попиту у світі на вироби з переробленої деревини та перероблені дари лісу. деревини та переробка дарів лісу (ягоди, гриби, лікарські рослини) 3. Розвиток інформаційних технологій 4. Місцеве самоврядування у громаді, успішність реформи децентралізації 	<p style="text-align: center;">Загрози</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Низький рівень життя 2. Незадовільний стан дорожнього покриття між населеними пунктами та на дорогах державного та регіонального значення 3. Виїзд молоді за кордон 4. Забруднення зовнішнього середовища, збільшення масштабів екологічних катастроф 5. Відсутність дієвих програм підтримки підприємництва

Ця таблиця чітко показує сильні сторони громади щодо соціальної інфраструктури та недоліки у її реалізації.

2.2 Аналіз бюджетних показників Заболоттівської територіальної громади

Проаналізуємо основні статті бюджету громади за 2020 рік. Доходи бюджету селищної територіальної громади за 2020 рік становлять 58 794 600,0 млн. грн., з яких надходження загального фонду – 57 128 800 млн. грн. та надходження спеціального фонду – 1 665 800,0 млн. грн.

Доходи громади у 2021 році зросли, їх сума становить 70 608 568,0 млн. грн. З них надходження до загального фонду становлять 67 621 498,0 млн. грн., а сума надходжень до спеціального фонду складає 2 987 070,0 млн. грн.

З бюджету селищної територіальної громади за 2020 рік стовідсотково було перераховано медичну субвенцію для Ратнівської ЦРЛ в сумі 446 тис. грн., іншу субвенцію для Ратнівської районної ради в сумі 164,6 тис. грн. та загальні витрати на медичне обслуговування становили 1 850 600,00 грн., а у 2021 році ці видатки становлять 1 059 600,00 грн. Тобто вони зменшилися а субвенція з державного бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіону дорівнювали сумі в 144 тис. грн.

У свою чергу бюджет на 2021 рік більший акцент робить на освітній галузі. Отже розглянемо ці дані детальніше.

Бюджет селищної ради за доходами загального фонду за 2020 рік (без урахування трансфертів з державного бюджету) виконано на 98,5 відсотка. Доходи спеціального фонду місцевого бюджету (без урахування трансфертів) склали 1633,2 тис. грн.

Одним із пріоритетних напрямів соціально-економічного розвитку Заболоттівської селищної територіальної громади є забезпечення сталого зростання промислового виробництва, підвищення його ефективності. Наявні та прогнозовані макроекономічні показники розвитку громади є базою для забезпечення фінансовими ресурсами місцевого бюджету.

Розглянемо основні статті видатків бюджету громади:

1. Управління. Видатки на органи місцевого самоврядування (а саме, організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності обласної ради) за 2020 рік становлять 4 600 000,00 грн. [16]. А в 2021 році ці видатки становлять 4 787 930,00 грн., отже можна сказати що вони не значно зросли, а враховуючи інфляцію то зріст цих видатків можна вважати мінімальним.

2. Освіта. у 2021 році видатки для надання загальної середньої освіти закладами загальної середньої освіти становили 53658991,00 грн. Для порівняння видатки на загальну освіту у 2020 році становили 43704300,00 грн. А отже, можна зробити висновок, що фінансування освітніх програм у 2021 році здійснювалося ефективніше.

3. Видатки на соціальне забезпечення (сюди відносимо забезпечення соціальними послугами за місцем проживання громадян, які не здатні до самообслуговування, оздоровлення та відпочинок дітей, організація та проведення громадських робіт, інші заходи у сфері соціального захисту і соціального забезпечення) у 2021 році ця сума складає 5158730,00, а у 2020 році вона складає 1904700,00, а отже можна сказати що видатки на соціальну допомогу у 2021 році значно зросли в порівнянні з 2020.

Видатки в галузі культури та мистецтва у 2020 році становлять 1 907 900,00 грн., а у 2021 році 1 630 300,00 грн., а отже можна говорити що видатки на культурний розвиток громади зменшилися на 277 600 тис. грн., а це майже в два рази. Пояснити це можна тим, що саме на ці роки припадає фаза поширення вірусу COVID-19, багато культурних заходів просто відмінили, а отже і видатки на цю сферу зменшили.

Загалом видатки Заболотівської громади за 2021 рік становлять 73232580,00 млн. грн. в свою чергу загальна сума видатків цієї ж громади у 2020 році становили 58794600,00 млн. грн. Ми розглянули деякі показники з даних, які надає до публічного доступу громада, порівнявши їх можна зробити висновок, що видатки за 2020 рік відрізняються від видатків на 2021 рік, на це

звісно, впливає велика кількість факторів, таких як пандемія, інфляція, ситуація у країні. Але загалом можна спостерігати позитивну тенденцію у видатках громади, також можна спостерігати зміну пріоритетів, якщо у 2020 році більша частина видатків йшла на забезпечення медичної інфраструктури, то у 2021 році громада зробила акцент на освітній сфері. Збільшення видатків, означає що громада розвивається, покращує свої послуги та витрачає кошти на благоустрій сіл, що входять до складу громади та її жителів.

Проте неможливо аналізувати ефективність громади тільки по самим видаткам, багато чого залежить і від надходжень до громади, способів отримання фінансування та його кількості, отож розглянемо джерела фінансування громади у 2020 році. Загалом кожна громада свої надходження бере з двох джерел: самостійно зароблені кошти та дотацій від вищих органів влади. Отож розглянемо ці дані у вигляді діаграми (див. рис. 2.1).

Усього доходів (без урахування міжбюджетних трансфертів) 2020 рік

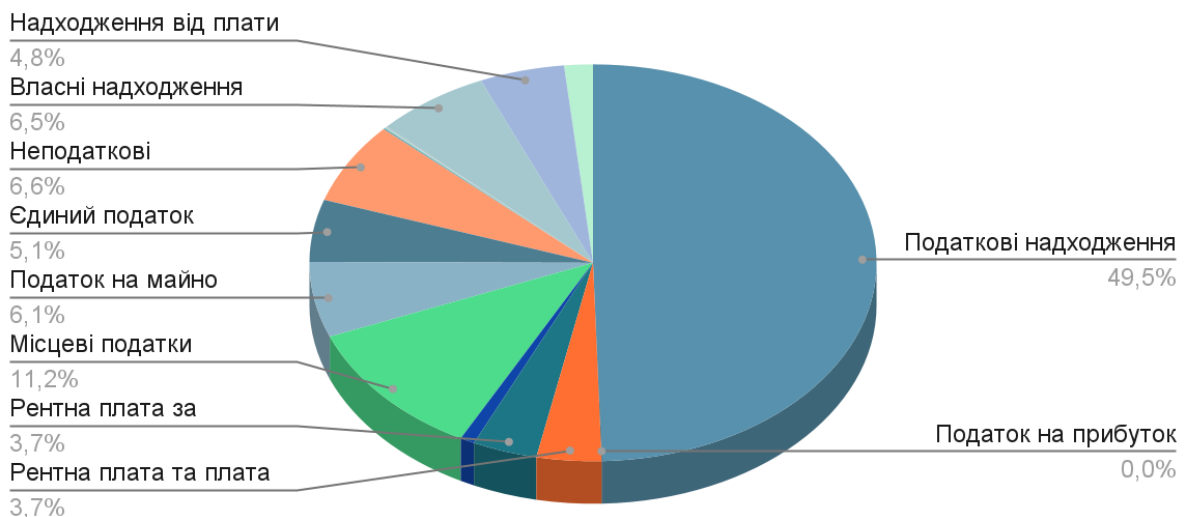

Рисунок 2.1 - Кошти отримані Заболоттівською громадою без врахування державних дотацій за 2020 рік

Проаналізувавши діаграму, можна зробити висновок, що основні надходження до громади здійснюються за рахунок податкових надходжень, а це майже половина, загалом можна говорити про те що громада не дуже ефективно здійснює свою діяльність, оскільки основною метою децентралізації було саме створення таких громад, які зможуть заробляти кошти самостійно та ефективно їх використовувати. Тепер розглянемо діаграму дотаційних надходжень до громади.

Доходи від дотацій

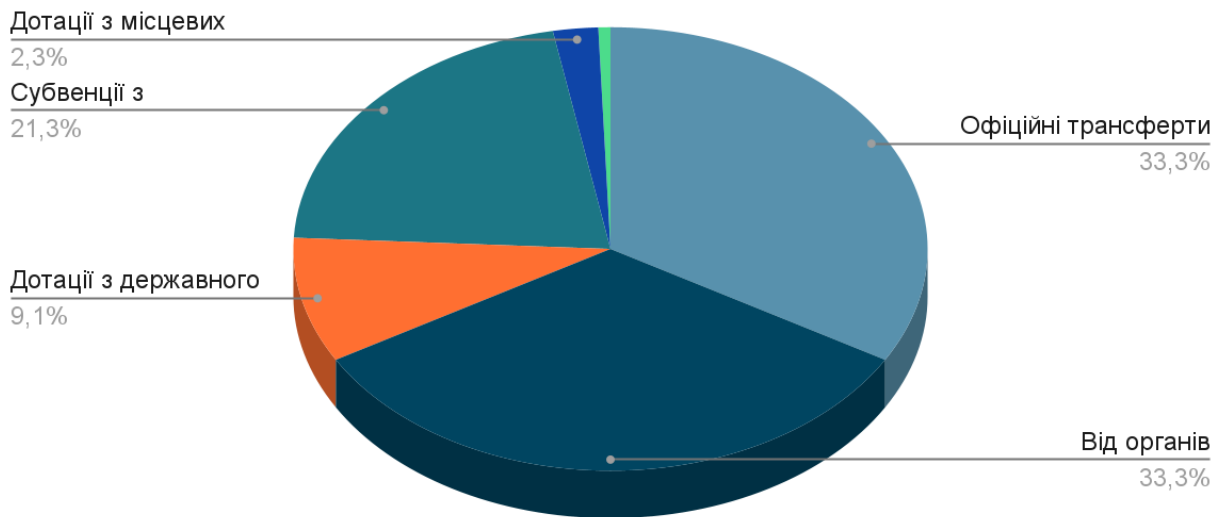

Рисунок 2.2 - Кошти отримані Заболоттівською громадою з державних дотацій за 2020 рік

Отож подивимося яка різниця між надходженнями до бюджету без державних дотацій та надходження від них. Результат дослідження зображено на рис. 2.3.

● Доходи без врахування державних дотацій ● Доходи отримані від державних дотацій

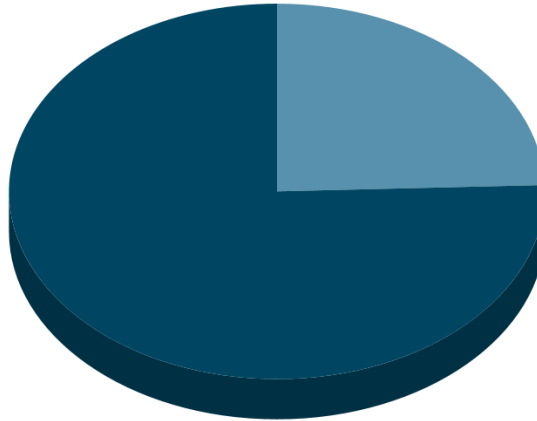

Рисунок 2.3 - Надходження до бюджету громади за 2020 рік

Отож з діаграми видно що більшу частину фінансування громада отримує від державних дотацій, а отже її діяльність у 2020 році тяжко назвати ефективною.

Поглянемо яка статистика у 2021 році по цих показниках на рис. 2.4.

Усього доходів (без врахування міжбюджетних трансфертів)
за 2021 рік

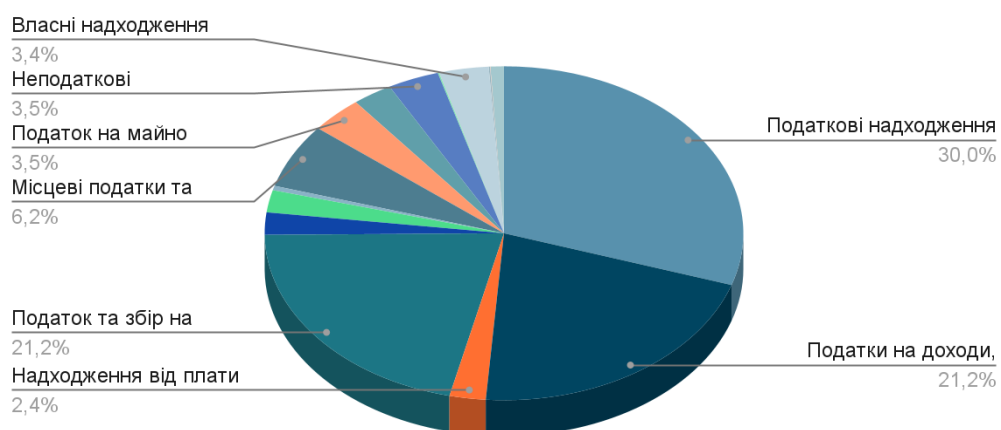

Рисунок 2.4 - Кошти отримані Заболоттівською громадою без врахування державних дотацій за 2021 рік

Отож, як ми бачимо на цій діаграмі більшу частину своїх доходів громада отримала від податкових надходжень. Проте ситуація у 2021 році була значно кращою, адже ці надходження становлять 30%, а надходження від податку на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості зросли та становлять 21,2%, це означає що бізнес у громаді розвивається та розширюється, оскільки такі надходження збільшуються. Проте громаді все ж варто збільшувати надходження від власної діяльності та використовувати можливості які вона має, так у свою чергу дохід від орендної плати за користування майновим комплексом та іншим майном, що перебуває в комунальній власності становив лише 3700 грн за рік, а таке майно можна використовувати у тому числі аби розширити та покращити надання соціальних послуг громадянам і разом з тим ефективно співпрацювати з бізнесом, це чудова можливість залучення коштів у бюджет громади [17].

Тепер розглянемо надходження у громаду з державних дотацій у 2021 році на рис. 2.5 ми бачимо що, субвенції від органів державного управління складають найбільшу частину бюджету і порівняно з 2020 роком зросли на 41%.

Доходи від дотацій

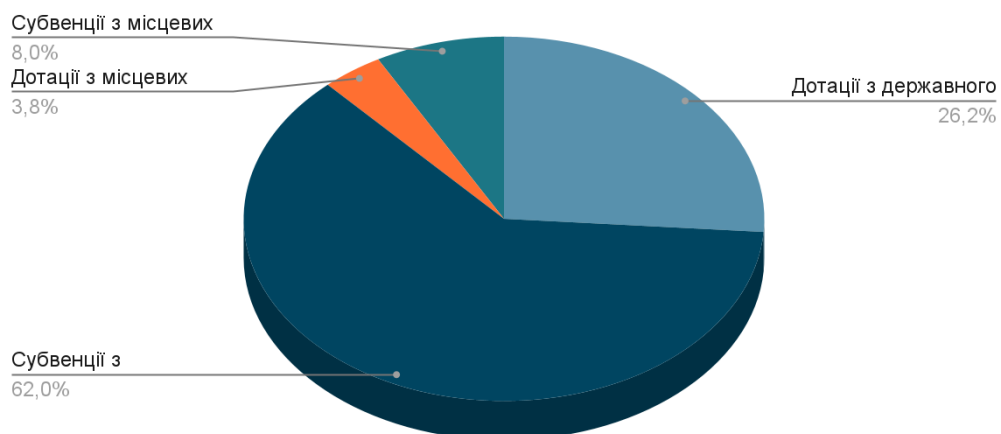

Рисунок 2.5 - Кошти отримані Заболоттівською громадою з державних дотацій за 2021 рік

Проаналізуємо відсоткове відношення надходжень до бюджету з дотацій та доходів без трансфертів (рис. 2.6).

- Усього доходів (без урахування міжбюджетних трансфертів)
- Офіційні трансферти

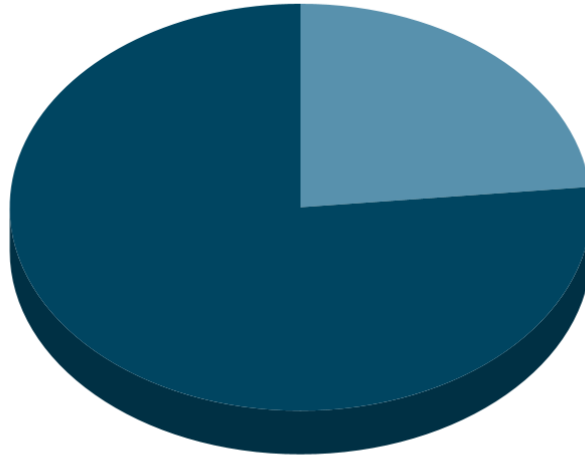

Рисунок 2.6 - Надходження до бюджету Заболоттівської громади за 2021 рік

Отже, надходження до бюджету порівняно з 2020 роком майже не змінилися. Громада й далі найбільшу частину бюджету отримує від дотацій. Що говорить про її недостатню ефективність, оскільки основною метою децентралізації було підвищення самостійності громад та зменшення їх залежності від вищих органів влади [16].

2.3 Аналіз соціальної інфраструктури Заболоттівської територіальної громади

Також варто згадати про програми які та рішення які були прийняті за ці два періоди, зокрема, рішення про харчування дітей у школах та садочках громади, рішення про надання підтримки дітям сиротам та дітям, що були позбавлені батьківського піклування, та програма що стосується оздоровлення дітей ради на 2021-2025 роки.

“Рішення про організацію харчування дітей в закладах освіти Заболоттівської селищної ради” включає в себе такі заходи:

- забезпечення безкоштовного харчування для учнів із числа дітей-сиріт, дітей з особливими освітніми потребами та дітей ще деяких категорій;
- безкоштовне харчування вихованців дошкільних закладів дітей-сиріт, дітей позбавлених батьківського піклування та ще деяких категорій дітей;
- встановлення вартості харчування дітодня нижчої на 50% для вихованців дошкільних груп із багатодітних сімей [13].

Розглянемо також рішення про надання допомоги дітям сиротам, це рішення на 2021 рік, що включає в себе такі заходи як:

- надання одноразової допомоги дітям-сиротам та дітям, позбавленим батьківського піклування, після досягнення 18-річного віку на території Заболоттівської селищної ради в 2021 році заплановано 3-ом особам у розмірі 1810 гривень кожному;
- придбання спортивного одягу та канцелярських приладів заплановано 6 учням навчальних закладів громади по 2000 гривень кожному [14].

Також громада запроваджує програму на чотири роки, яка стосується оздоровлення та відпочинку дітей. Метою Програми є створення сприятливих умов та реалізації права на якісне оздоровлення і відпочинок дітей.

Досягнення поставленої мети здійснюватиметься шляхом оздоровчої, організаційно-координаційної та освітньо-виховної діяльності.

Реалізація заходів з оздоровлення та відпочинку дітей відповідає пріоритетним напрямкам розвитку громади. Програма реалізовуватиметься шляхом виховання здорової нації.

З цією метою гуманітарний відділ:

- здійснюватиме організаційне та інформаційне забезпечення Програми;
- братиме участь у підготовці пропозицій щодо удосконалення організації оздоровлення та відпочинку дітей;
- сприятиме консолідації зусиль органів місцевого самоврядування, навчально-виховних закладів в організації роботи щодо покращення оздоровлення та відпочинку дітей.

З метою надання якісного оздоровлення та відпочинку більшій кількості дітей планується за рахунок коштів місцевого бюджету надавати дітям путівки лише 1 раз в рік у період дії Програми. Термін дії програми: 2021-2025 роки.

Видатки, пов'язані з організацією і проведенням оздоровлення та відпочинку дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки планується здійснити за рахунок коштів місцевого бюджету територіальної громади та коштів інших джерел, що не суперечать чинному законодавству.

Фінансова підтримка надається виключно в межах бюджетних призначень, встановлених рішенням селищної ради про селищний бюджет на відповідний рік за цією Програмою. Фінансова підтримка спрямовується на придбання путівок дітям, які потребують особливої соціальної уваги[15].

Особливістю інфраструктури в громаді є її проблематика. Як правило рівень інфраструктури в громадах є на дуже низькому рівні, відповідно рівень життя населення теж, відсутність рівних доріг, забруднені території, відсутність якісного та регулярного громадського транспорту, відсутність пожежних частин, якісних медичних послуг, амбулаторій та багато іншого.

Все це великий об'єм роботи, який громада має зробити, забезпечивши тим самим населення якісними інфраструктурними послугами.

Як відомо у державній владі є популярним проектно-цільовий метод роботи, при якому розробляється проект, з альтернативами та чіткими кроками. Це означає що робота буде чіткою, обмеженою в часі та разом з тим гнучкою, що дозволить їй пристосовуватися до нових обставин, які можуть виникнути в процесі реалізації. Ще однією особливістю є фінансове забезпечення, більшість змін і робіт здійснюється за рахунок державних субвенцій, де громада має розробити проект та виграти конкурс для фінансування проекту. Це означає що далеко не всі ініціативи будуть профінансовані та втілені у життя. Таким чином робота просувається повільно та довго, варто зазначити що велика кількість громад є сильно залежними від фінансування вищими гілками влади, що суперечить концепції децентралізації, отже це ускладнює ситуацією з підтриманням громади у належному виді загалом..

Отже, проблематика інфраструктури на місцях є досить великою та комплексною. Потрібний сильний та чіткий план для реалізації проектів, необхідно шукати додаткові інвестиції для вирішення проблем інфраструктури та довга наполеглива робота у цій сфері діяльності громад.

Оскільки питання екології та збереження навколишнього середовища стоїть гостро у всьому світі цей аспект неможливо ігнорувати будь якій організації чи установі державній чи приватній. Тому звісно, це питання стосується кожної громади, адже чистота навколишнього середовища прямо впливає на якість життя населення цієї громади. Звісно цей аспект можна розглядати окремо, проте у таких громадах, де є багато невирішених базових питань, це можна розглядати як складову соціальної інфраструктури. Проблематика цього питання в громаді може бути не першочерговим, проте в деяких випадках це шкодить населенню досить помітно, так наприклад сміттєзвалище, яке знаходиться на території між селами Гута та Заболоття

забруднює ліс в якому люди збирають гриби та ягоди, кількість речовин які шкодять ґрунту на цій території вже не дозволяє жителям виростити хороший урожай, адже недалеко знаходяться поля жителів села Гута. А отже це питання є досить важливим та потребує уваги від Заболотівської ради. Це тільки один приклад цілого комплексу проблем які існують в громаді, проте з такого проекту можна почати роботу з вирішення екологічних проблем громади в цілому.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ СТАНУ СОЦІАЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В ЗАБОЛОТТІВСЬКІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

3.1 Проектне рішення “Арт простір “Сова” для дітей та батьків”

Такий проект є чудовою ініціативою для родин громади, оскільки досить часто на місцях культурний розвиток дітей є досить обмеженим, оскільки громада робить більший фінансовий розподіл коштів на глобальні, базові сфери, наприклад медицина. А оскільки увага у фінансуванні проектів 2021 року була направлена на освітню складову такий проект стане чудовою пропозицією. У часи війни в країні, моральний стан дітей та їх розвиток є дуже важливим, адже вони наше майбутнє, тому громада має скласти якомога більше зусиль аби максимально піклуватися про них.

Цей проект передбачає створення арт-зони для дітей в бібліотеці, що знаходиться в смт. Заболоття (див. рис. 3.1).

Рисунок 3.1 - Заболоттівська публічна бібліотека

Цим проектом передбачається створення так званого арт-простору для дітей, шляхом трансформації читальної зали за участі громади. Цей простір має стати не лише місцем де можна почитати книги, а також місцем де можна пограти в розвиваючі ігри, провести культурні заходи для дітей та збільшити час проведення батьків з дітьми:

- кіно-вечори;
- читальні клуби з обговореннями;
- англійський клуб;
- вечори поезії;
- гурток з малювання.

Реалізацію проекту ми пропонуємо проводити з активною участю працівників громади, молодих сімей, поширити інформацію про ініціативу у місцевих ЗМІ та залучити партнера до проекту, наприклад одного з депутатів.

Заходи проекту будуть такими:

- вибір культурних заходів які будуть організовуватись;
- розробка та представлення презентації проекту;
- залучення інвестора, (депутата селищної ради)
- закупівля настільних ігор, підручників, та всіх необхідних навчальних матеріалів;
- складення графіків проведення заходів;
- залучення жителів громади до активної участі в певних заходах, пошук ініціативних осіб, які можуть проводити ті чи інші заходи, (наприклад, вчителі з малювання можуть проводити майстер класи з малювання, бібліотекар може проводити книжкові клуби з обговореннями та кіно вечори);
- представлення даного проекту жителям громади;
- вивішення графіків тих чи інших заходів на стенді, при бібліотеці.

Таким чином завдяки зусиллям громади ми зможемо створити простір, у якому можна буде проводити сучасні заходи для дітей, розвивати їх творчо та допомагати їм проходити цей складний період.

Надалі проект можливо буде розширювати та залучати інших інвесторів.

Таблиця 3.1 - Бюджет проекту “Арт простір “Сова” для дітей та батьків”

Найменування заходів, що виконуватимуться за проектом	Загальна вартість (тис. грн.)		Джерела фінансування (тис. грн.)	
	Заробітна плата	Витрати на заходи	Інвестиція	Місцевий бюджет
1. Закупівля настільних ігор, підручників, та всіх необхідних навчальних матеріалів	0,300	50,000	50,000	0,300
2. Проведення ремонтних робіт у читальній залі (сюди ж віднесемо закупівлю меблів, диванів, столів, проектора та проекторної дошки, виготовлення виставкових стендів)	0,300	30,000	30,000	0,300
3. Підготовка читальної зали до подальшої роботи	3,200			3,200
4. Непередбачувані витати			15,000	
Усього			95,000	3,800

Отже для фінансування даного проекту буде необхідна сума у розмірі 98,800 тис. грн. Також надалі фінансування роботи закладу буде здійснюватися з бюджету громади. Наглядати за об’єктом та підтримувати його в належному стані буде бібліотекар, який працює на місці.

3.2 Проект утилізації сміття в селі Гута Заболоттівської територіальної громади

Основною проблемою в селі Гута є створення несанкціонованих сміттєзвалищ які забруднюють ліси навколо села та шкодять жителям села та природним ресурсам.

Звалища - це ділянки землі де безконтрольно зберігаються відходи як побутові так і будівельні. Таким чином такі звалища стають серйозним джерелом забруднення повітряного та водного середовища, адже такі несанкціоновані сміттєзвалища не обладнані відповідним чином, через що продукти гниття і розпаду потрапляють у ґрунт і ґрунтові води. Температура гниття подекуди настільки висока, що часто легко призводить до їх займання, до того ж у повітря викидається неймовірна кількість шкідливих речовин. Наприклад при тлінні поліетиленового пакету у повітря виділяється понад 70 різних хімічних сполук, які не є корисними для нашого здоров'я. Крім того в таких звалищах розмножуються комахи та гризуни, які є збудниками і переносниками різних інфекцій та захворювань, багато з яких можуть бути смертельними.

Місце, яке призначене для захоронення відходів має назву "полігон". Воно має відмінність від сміттєзвалища в тому що полігони проектуються відповідно до вимог ДБН В.2.4-2-2005 "Полігони твердих побутових відходів. Основи проектування". Вони призначені для того щоб запобігти негативному впливу на навколишнє середовище та повинні відповідати санітарно-епідеміологічним та екологічним нормам.

Полігони повинні бути оснащені системами захисту ґрунтових вод, вилучення та знешкодження біогазу та фільтрату. Сміттєзвалища, на відміну від полігонів, не обладнані вищеперахованими системами та не забезпечують запобігання негативного впливу відходів на довкілля.

Також якісь відходи у вигляді перероблюваної сировини окрім органічних у громаді не сортуються, у тому числі існує проблема з відходами

у вигляді техніки що вийшла з ладу та батарейок, які нема куди викидати і вони несуть сильну шкоду та є в якомусь сенсі небезпечними, для людини у тому числі. Якщо техніку можна здати у майстерню чи на металобрухт то батарейки в Україні не переробляються взагалі [18].

Метою даної роботи є знаходження шляхів вирішення проблеми вивезення відходів та встановлення урн по периметру головної вулиці села Гута, задля спрощення завдання та сортування сировини.

Зацікавленими сторонами в даному проекті є:

- жителі села, оскільки це стосується умов їх життя та прямо впливає на якість життя, це також може дати поштовх малим підприємцям розвивати малий бізнес, який стосується перероблення сировини або вироблення товарів з органічної сировини на території громади;

- територіальна громада, оскільки це буде підвищувати рівень життя населення, як наслідок - збільшиться продуктивність праці; також при вмотивованості підприємців щодо ведення екологічного бізнесу збільшиться бюджет громади, що позитивно буде впливати на подальший розвиток громади; такий проект зацікавить також спільноту, що може підштовхнути інші громади брати приклад, також це може допомогти залучити інвесторів, які будуть вливати кошти в подальші проекти;

- постачальники, їх зацікавленість полягає в заробітку, також виконання державних замовлень позитивно впливає на імідж фірми;

- підрядники, оскільки цей проект передбачає довгочасне обслуговування, то підрядники є доволі важливими зацікавленими сторонами, їх зацікавленість полягає в тому що це буде приносити дохід підприємству що буде обслуговувати дану громаду.

Даний проект буде реалізовано підрядним способом. Між замовником та робітником буде укладено договір з переліком видів робіт, терміном виконання та винагороди за працю. З постачальниками будуть укладені окремі договори.

Заходи проекту:

- Вимірювання головної вулиці села Гута.
- Визначення відстані між урнами при розміщенні (Керуючись наказом МОЗ «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць частина III. Прибирання об'єктів благоустрою» [18].

- Визначити необхідну кількість смітників для оснащення вулиці.
- Розрахунок необхідних матеріалів.
- Пошук найоптимальніших варіантів постачальників для закупівлі матеріалів.

- Укладення договорів з постачальниками та підрядниками.
- Укладення договору з фірмою по вивезенню сміття на 1 рік.
- Складання графіку виконання робіт.
- Розподіл коштів на виконання кожного виду робіт.
- Контроль за виконанням робіт.
- Коригування проекту в залежності від результатів проведення робіт.
- Ознайомлення жителів села із проектом та правилами користування урнами

- Задача проекту.

Моніторинг проекту і весь процес виконання проекту передбачає використання SCRUM методу.

Моніторинг проекту здійснюється поетапно та допомагає керувати відхиленнями в роботі від часових меж до фінансового перевантаження.

Всі етапи проекту будуть розподілені між учасниками. Кожен несе відповідальність за свою роботу. В кінці кожного тижня будуть проводитися пів годинні збори, де, власне, будуть обговорювати на якому етапі виконання кожен процес і якщо у когось виникають труднощі то вся команда допомагає знайти спосіб вирішення, це не створюватиме затримки у виконанні проекту.

Весь проект буде оцінюватись кожен етап роботи та вноситимуться

корективи, тобто виправлення помилки буде здійснено при її виявленні, адже значно легше виправити її на якомусь етапі, аніж після виконання всього проекту. Надалі обслуговування проекту буде здійснюватися за рахунок місцевих коштів.

Окрему увагу, ми пропонуємо приділити відходам, які ми часто використовуємо повсякденному житті та які просто викинути є небезпечно, а утилізація їх не відбувається не тільки в даному районі чи області, вона не відбувається в Україні. Виходом може стати організація “Батарейки, здавайтеся!” це організація, яка займається збором батарейок та перевозить їх на переробку на завод “GreenWEEE” що знаходиться в Румунії. Їх компанія спонсорується волонтерами з усієї України. Організація має проект “Коробочки” їх суть в тому що у школах встановлюються коробки для збору батарейок, вони виготовляються з міцного картону, який не дозволить батарейкам протікати, а кришка надійно захищає приміщення від запаху. Із встановленням таких коробок допомагають небайдужі компанії, які фінансують такі проекти [19]. Взяти участь в конкурсі можна заповнивши форму, за посиланням яке є на сторінці фейсбук (Додаток А).

Такий проект буде привчати дітей до свідомого відношення щодо навколишнього середовища та формувати здорове усвідомлення відповідальності за навколишній світ, разом з тим вирішить проблему цілого села з утилізації батарейок.

Альтернативою такого проекту може стати навчання, організація корисних лекцій з цікавою презентацією. Проведення бесід з жителями села щодо споживання благ природи та цивілізації. А саме:

- жителі села можуть сортувати сміття на компост, папір скло та метал (папір та все що з ним пов'язано можна спалювати в печі, компостні відходи зазвичай йдуть або на перегній або для відгодовування худоби, скло можна збирати та здавати за кошти або залишати на будівельні роботи, у вигляді виготовлення цементу, метал також можна здавати за кошти);

- навчити правильно сортувати пластик (пляшку потрібно висушити, зняти корок та випустити повітря та стиснути, пляшки від солодких напоїв попередньо потрібно помити);
- показати, що ходити до магазину з багаторазовою торбинкою економніше та більш екологічно ніж купувати поліетиленову;
- навчити споживати пластик та інші упаковки економніше, наприклад, якісь пластикові ємності, пляшки, торбинки можна використовувати постійно і викидати тоді, коли вони повністю вичерпали свою корисність. Всі ці заходи допоможуть зберегти навколишнє середовище та гроші жителів села.

Ми розглянемо такі ризики проекту: фінансові; технічні; організаційні. У цьому випадку ми обрали три види ризиків, які на нашу думку найбільше впливають на результати проекту. Щоб максимально уникнути втрат варто розробити заходи для запобігання цих ризиків. В таблиці 3.2 наведено найбільш передбачувані види ризиків їх оцінка та способи вирішення.

Таблиця 3.2 - Оцінка ризиків проекту утилізації сміття та їх мінімізація

Вид ризику	Негативний вплив на очікувані результати від організації проекту	Заходи для запобігання
Непередбачені витрати, у т. ч. через інфляцію	Збільшення обсягу фінансування	Розрахунки у ВКВ
Несвоєчасне постачання матеріалів	Збільшення термінів виконання робіт	Пошук альтернатив
Не добропорядність підрядників	Збільшення термінів виконання робіт, збільшення обсягу фінансування	Пошук альтернатив
Поломка обладнання	Збільшення термінів виконання робіт	Пошук альтернатив, поки відбувається ремонт
Природні умови непридатні для роботи	Збільшення термінів виконання робіт	Перенесення виконання робіт на інший спринт

Отже, ми розглянули найбільш очікувані ризики, які можуть виникнути в проекті, передбачення частини ризиків та наявність шляхів їх вирішення відіграє важливу роль в реалізації проекту, адже збільшує шанси на успішне його виконання.

Оскільки ми розробляли проект таким чином, щоб надалі він фінансувався громадою сталість результатів буде доволі високою, оскільки громада може фінансувати даний проект надалі. А чистота навколишнього середовища та приклад для наступного покоління буде мотивувати населення на сортування сміття.

Партнерами даного проекту може виступати як сама громада, фінансуючи його з видатків, а саме на “Благоустрій міст, сіл та селищ”. Оскільки даний проект буде корисним для жителів села та навколишнього середовища, а метою громади є забезпечення зручного життя для населення, отож даний проект можна подати у проектний відділ громади.

Ще одним партнером може стати, вищезгадана, організація “Батарейки, здавайтеся!” яка допоможе розвинути культуру у школярів та у їх батьків розумної утилізації батарейок і допоможе знайти партнера задля цієї мети.

Партнером щодо альтернативного варіанту проекту може стати Енергетична школа, цей проект займається навчанням дітей та дорослих щодо екологічних рішень, які також можуть економити і ресурси та використовувати природні джерела енергії. Даний партнер збирає проектні пропозиції, подавши які потрібно буде вивчити навчальні матеріали та взяти участь у Zoom-конференції, де можна буде отримати експертну думку щодо проекту. Також є шанс виграти фінансовий приз, за рахунок якого можна буде фінансувати проект повністю, або частково (Додаток Б).

Тривалість проекту ми відобразили в таблиці 3.3, тривалість робіт з відведенням резервного часу зображено в таблиці 3.4 та на рисунку 3.1.

Таблиця 3.3 - План-графік реалізації проекту утилізації сміття

№	Назва робіт	Початок робіт	Кінець робіт	Резерв часу (дні)
1.	Вимірювання головної вулиці села Гута	01.02.2023	02.02.2023	0
2.	Визначення відстані між урнами при розміщенні	01.02.2023	02.02.2023	0
3.	Визначити необхідну кількість смітників для оснащення вулиці	01.02.2023	02.02.2023	0
4.	Розрахунок необхідних матеріалів	01.02.2023	03.02.2023	0
5.	Пошук найоптимальніших варіантів постачальників для закупівлі матеріалів	03.02.2023	08.02.2023	2
6.	Затвердження проекту на сесії ради	03.02.2023	08.02.2023	0
7.	Укладення договорів з постачальниками та підрядниками	08.02.2023	11.02.2023	3
8.	Проведення конкурсу та укладення договору з фірмою по вивезенню сміття на 1 рік	08.02.2023	09.03.2023	0
9.	Встановлення урн на головній вулиці села	09.03.2023	20.03.2023	4
10.	Підготовка документації щодо експлуатації урн для ознайомлення жителів села	10.03.2023	12.03.2023	2
11.	Ознайомлення жителів села із проектом та правилами користування урнами	21.03.2023	23.03.2023	0
12.	Здача проекту	24.03.2023	24.03.2023	0

Таблиця 3.4 - Тривалість реалізації проекту утилізації сміття

Шифр роботи	Тривалість	Ранній початок	Пізній початок	Раннє закінчення	Пізнє закінчення	Резерв
(0-1)	1	0	0	1	1	0
(1-2)	1	1	1	2	2	0
(2-4)	2	2	3	4	5	1
(2-3)	1	2	5	3	6	1
(4-5)	5	4	5	7	8	1
(5-8)	30	7	8	37	38	1
(8-10)	2	37	38	39	40	1
(10-11)	2	39	40	41	42	1
(3-6)	1	5	6	6	7	1
(6-7)	3	6	7	9	10	1
(7-9)	11	8	10	19	21	2
(9-11)	2	22	21	24	23	0
(11-12)	1					

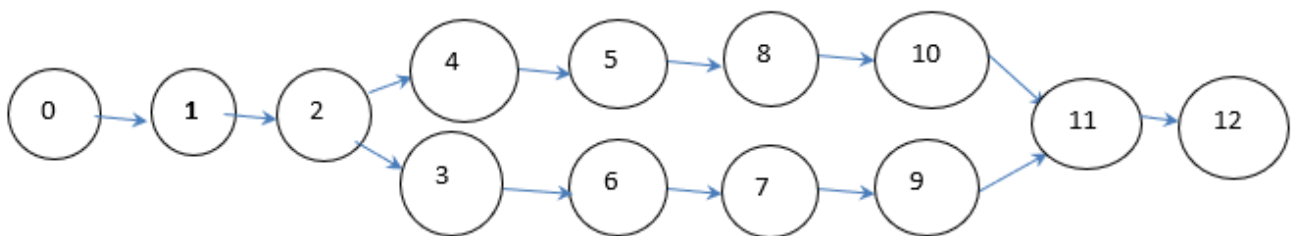

Рисунок 3.1 - Сітковий графік проекту утилізації сміття

L (0 – 1 – 2 – 4 – 5 – 8 – 10 – 11 – 12) = 43 (дні)

L (0 – 1 – 2 – 3 – 6 – 7 – 9 – 11 – 12) = 24 (дні)

Таблиця 3.5 – Бюджет проекту утилізації сміття

Найменування заходів, що виконуватимуться за проектом	Загальна вартість (тис. грн.)		Джерела фінансування (тис. грн.)	
	Заробітна плата	Витрати на заходи	Субвенція	Місцевий бюджет
1.Вимірювання головної вулиці села Гута	0,300	0,070	0,070	0,300
2.Визначення відстані між урнами при розміщенні	0,300	0,070	0,070	0,300
3.Визначити необхідну кількість смітників для оснащення вулиці	0,100	0,70	0,070	0,100
4.Розрахунок необхідних матеріалів	0,400	0,100	0,100	0,400
5.Пошук найоптимальніших варіантів постачальників для закупівлі матеріалів	0,500	0,150	0,150	0,500
6.Затвердження проекту на сесії ради	3,000	0,150	0,150	3,000
7.Укладення договорів з постачальниками та підрядниками	0,400	1,000	1,000	0,400

Продовж. табл. 3.5

8.Проведення конкурсу та укладення договору з фірмою по вивезенню сміття на 1 рік	0,300	0,300	0,300	0,300
9.Встановлення урн на головній вулиці села	13,200	28,019	41,219	-
10.Підготовка документації щодо експлуатації урн для ознайомлення жителів села	0,150	0,050	0,050	0,150
11.Ознайомлення жителів села із проектом та правилами користування урнами	0,150	0,050	0,050	0,150
12.Здача проекту	0,400	0,150	0,150	0,400
Всього	19,300	30,179	43,379	6,100

На реалізацію проекту загалом Заболоттівська територіальна громада використає 47,170 тис. грн. із коштів виділених на проект. Для подальшого функціонування проекту із виділеного бюджету 49,479 тис. грн. будуть використані для підтримання реалізації заходів по вивезенню сміття та підтримання урн у належному стані від березня 2022 року до грудня 2022 року (див. табл. 3.6). Надалі обслуговування проекту буде здійснюватися за рахунок місцевих коштів.

Таблиця 3.6 - Майбутня вартість обслуговування проєкту утилізації сміття

Найменування заходів, що виконуватимуться за проєктом	Загальна вартість (тис. грн.)		Джерела фінансування (тис. грн.)
	Заробітна плата	Витрати на заходи	Субвенція
Вивезення сміття	8,000	19,600	27,600
Дезінфекція урн	1,600	0,800	2,400
Заміна сміттєвих пакетів	0,050	0,480	0,530
Всього:	9,650	20,880	30,530

Дана робота показує один із шляхів до побудови якісної інфраструктури в громаді, на прикладі села Гута, ми побачили що розвиток суспільства у тому числі і екологічний є невід'ємною складовою при створенні сильної, розвиненої держави, де комфортно жити та у людей є бажання і можливість піклуватися про навколишнє середовище. Також важливо те що це буде прикладом для молодого покоління та дасть їм формування нової свідомості, про розумне споживання та матеріал для роздумів, куди діваються всі відходи які утворюються після того як щось купуєш та використовуєш.

3.3 Пропозиції щодо організація активного відпочинку дітей у громаді

Проект “Дворик для дітей” має на меті організувати активний відпочинок дітей дошкільного віку. Даний проект пропонуємо реалізувати на території села Тур. У центрі села є невелика висадка дерев, яка знаходиться біля будинку культури, церкви та школи. Це місце може стати ідеальним для відпочинку жителів, розташуванням там місць відпочинку та розваг для дітей.

Даний проект буде корисний тим що молодим батькам буде де гуляти з дітьми, комунікувати між собою, це місце може стати таким осередком для спілкування молодих родин. Також майданчик стане місцем де діти будуть проводити вільний час, отже це зменшить ризики щодо необдуманих небезпечних вчинків та ситуацій, до яких можуть потрапити діти.

Оскільки час проведений на свіжому повітрі є дуже важливим у розкладі мам, адже це чудовий спосіб розвивати у дітей комунікативні навички, діти активно розвивають свої фізичні здібності та дихають свіжим повітрям. Даний проект ставить за мету організувати вільний час дітей, пропагувати здоровий спосіб життя дітям, розвивати комунікаційні навички та розвинути фізичні навички.

Реалізацію проекту ми пропонуємо проводити з активною участю працівників громади, молодих сімей, поширити інформацію про ініціативу у місцевих ЗМІ та залучити партнера до проекту, наприклад одного з депутатів.

Заходи проекту:

- підготовка проекту;
- презентація проекту інвесторам;
- роботи проектування, планування, підготовки на місці;
- закупівля всього необхідного інвентарю;
- доставка інвентарю;
- проведення робіт по встановленню комплексів та інвентарю;
- проведення технічного нагляду;

- презентація готового проекту для стейкхолдерів.

Таблиця 3.7 - Бюджет проекту “Дворик для дітей”

Найменування заходів, що виконуватимуться за проектом	Загальна вартість (тис. грн.)		Джерела фінансування (тис. грн.)	
	Заробітна плата	Витрати на заходи	Інвестиція	Місцевий бюджет
1.Роботи по проектуванню, плануванню, підготовки	10,000	15,000	15,000	10,000
2.Закупівля ігрового комплексу “Коала”		46,000	46,000	
3.Закупівля спортивний комплекс “Квадро”		17,500	17,500	
4.Закупівля спортивного комплексу “Універсал”		19,000	19,000	
5.Закупівля гойдалки-балансир 2 шт.		3,100	3100	
6.Карусель на 4 місця		7,700	7,700	
7.Пісок та відсів для підсипки майданчика		3,000	3,000	
8.Монтаж		15,000	15,000	
9.Непередбачувані витрати		15,000	15,000	
Усього			140,800	10,000

Отже для реалізації проекту буде необхідна сума у розмірі 150,800 тис. грн. Для подальшого підтримання майданчику у належному стані фінансування буде здійснювати громада.

РОЗДІЛ 4

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

4.1 Стан та процес організації охорони праці у Заболоттівській територіальній громаді

Охорона праці – являє собою певну систему соціально-економічних, правових, організаційно-технічних, лікувально-профілактичних та санітарно-гігієнічних засобів, а також заходів, які мають на меті збереження працездатності, здоров'я та життя людини у процесі виконання службових обов'язків [20].

На підприємствах та установах де працюючих 50 і більше осіб згідно зі ст. 15 Закону України «Про охорону праці» має бути служба з охорони праці відповідно до «Положення про службу охорони праці». А на підприємствах з кількістю працівників менше 20-ти для виконання функцій цієї служби залучають спеціальних працівників, котрі мають не менше трьох років виробничого стажу, а також пройшли навчання з охорони праці. Прямим обов'язком керівництва Заболоттівської громади є затвердження документів, що передбачені ст.13 Закону України «Про охорону праці». А саме:

- встановити правила виконання посадових обов'язків;
- встановити правила поведінки працівників на території організації, та на інших майданчиках при виконанні своїх службових обов'язків.

Ці інструкції розробляються на основі положень законодавства охорони праці, технічної документації та інструкцій.

Тому керівництво громади ставить перед собою завдання забезпечити безпечні умови праці для працівників, яка не буде загрожувати їх життю та здоров'ю. З цих причин було запроваджено «Типове положення про службу охорони праці, затвердженого наказом Державного нагляду охорони праці від

15.11.2004 року №255, котре було зареєстроване в Міністерстві юстиції України 1.12.2004 року №1526/10125, керуючись статтею 52 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», використовуючи дані закони буде налагоджено процес охорони праці в Заболоттівській територіальній громаді.

На об'єкті дослідження дана служба діє у відповідності із «Законом України про охорону праці від 14 жовтня 1992 року №2694-ХІІ» котра створена для організації заходів правового, санітарно-гігієнічного, організаційно-технічного, соціально-економічного та лікувально-профілактичного напрямку. Всі ці заходи мають на меті тільки одне: запобігання нещасним випадкам, аваріям, професійним захворюванням, котрі можуть виникнути в процесі професійної діяльності працівників органів державної влади. Управлінням цієї сфери займається безпосередньо голова громади, саме його відповідальності підпорядковується створення безпечних умов праці для працівників, він проводить постійні нагляди та мніторить стан засобів індивідуального та колективного захисту для працівників. У період війни його функції набули ще більшого значення, оскільки він має бути впевненим що у разі надзвичайної ситуації як найбільше працівників будуть мати змогу зберегти своє життя.

Під час прийняття на роботу посадові особи зобов'язуються періодично проходити навчання та контроль знань щодо забезпечення охорони праці, у відповідності до положень.

4.2 Розроблення заходів цивільного захисту населення і територій в межах стратегії розвитку сільської громади

Якщо трактувати поняття цивільного захисту у відповідності зі статтею №4 Кодексу цивільного захисту України від 02.10.2012 то цивільний захист – це функція держави, щодо захисту населення, територій, майна та навколишнього середовища від непередбачуваних надзвичайних ситуацій, за рахунок запобігання таких ситуацій, ліквідації наслідків та надання допомоги постраждалим у таких ситуаціях.

Реалізовується ця функція за допомогою інженерно-технічних, організаційних, протиепідемічних та інших систем. Всі ці заходи реалізуються як центральними так і місцевими органами влади, також ці функції вони можуть реалізовувати підпорядкованими їм установами та підприємствами, незалежно від форм власності, задля запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій, котрі можуть становити загрозу життю та здоров'ю людей, а також котрі приносять матеріальні збитки у мирний і особливий час [21].

Такий кодекс займається регуляцією відносин із цивільного захисту населення та територій в надзвичайних ситуаціях, різних характерів(техногенного, природного, військового). Також кодекс регулює повноваження органів виконавчої влади, порядок створення та застосування сил, комплектування та проходження служби та гарантує захист соціальний та правовий для особового складу підрозділів цивільного захисту [22].

Виходячи із законодавства нашої країни життя та здоров'я людини є найвищою цінністю, тому державна політика спрямована на захист населення від надзвичайних ситуацій та реалізується на принципах пріоритетності завдань щодо порятунку життя та збереження здоров'я як людей так і довкілля, надаючи перевагу превентивній та раціональній безпеці.

У Заболотівській громаді на основі пункту 22 частини 1 статті №26 Закону України «Про місцеве самоврядування», та висновків постійних

комісії сільської ради, було вирішено розробити план інформування та реагування в надзвичайних ситуаціях та оповіщення населення по підвладній території.

Було вирішено що відповідальність за реалізацію плану покласти на головного спеціаліста відділу з питань надзвичайних ситуацій, цивільного захисту населення та оборонно-мобілізаційної роботи.

Було також вирішено створити матеріальну базу для забезпечення вищезазначених функцій.

Сфера соціальної інфраструктури не може ефективно реалізовуватися, якщо не буде забезпечено базову потребу у безпеці, тому такі функції як:

- підтримка матеріально-технічної бази пожежно-рятувальних підрозділів; створення пожежної частини у селі Гута;
- вдосконалення систем протипожежного захисту на місцях, мають бути в повному обсязі реалізовані задля загального блага суспільства громади.

ВИСНОВКИ

Дана робота показує один із шляхів до побудови якісної соціальної інфраструктури в громаді, на прикладі Заболоттівської громади, ми побачили що розвиток суспільства у тому числі і екологічний є невід'ємною складовою при створенні сильної, розвиненої держави, де комфортно жити та у людей є бажання і можливість піклуватися про навколишнє середовище, свій культурний та фізичний розвиток, про розвиток майбутнього покоління.

Також важливо те що це буде прикладом для молоді та дасть їм формування нової свідомості, про розумне споживання та матеріал для роздумів, куди діваються всі відходи які утворюються після того як щось купуєш та використовуєш. Проект, що стосується культурної складової стане додатковою можливістю для кожної молодої особи щодо пошуку себе, розвитку своїх сильних сторін та розширення світогляду за рахунок отримання нових знань. Проект зі спортивним майданчиком закладає у молодого покоління корисні звички щодо активного способу життя піклування про своє здоров'я та допоможе шукати однодумців ще змалку, розвине в дітях навички щодо соціалізації.

Саме реалізація таких проектів є чудовим рішенням для того аби зацікавлювати суспільство до вирішення екологічних проблем, культурного та фізичного розвитку та є показником того що громада піклується про їх добробут, а отже виконує свої основні функції. Дані проектні рішення будуть виступати у якості, так званого показника того що громада піклується про добробут громадян, показником того, що громада працює над реалізацією своїх повноважень у сфері соціальної інфраструктури та те що їй важливий розвиток всіх сфер діяльності.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Cambridge Dictionary URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/infrastructure>
2. Сучасний стан, проблеми і перспективи створення в Україні нафтового та енергетичного резервів: аналіт. доповідь / [Дудкін О. М., Мінев А. Н., Міщай А. О. та ін.] ; за заг. ред. Г. Л. Рябцева та О. М. Суходолі. К.: НІСД, 2018. 160 с.
3. Міжнародна наукова конференція «Морська безпека Балто-Чорноморського регіону: виклики та загрози» : матеріали конференції, Вип. 2. (23.12.2021 р., м. Одеса, Україна). Рига, Латвія: “Baltija Publishing”, 420 с.
4. "Щодо створення державної системи захисту критичної інфраструктури". Аналітична записка. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2017-02/infrastrukt-86de2.pdf>
5. Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА» Вінницького торговельно-економічного інституту КНТЕУ. Вінниця: Редакційно-видавничий відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2021. Вип.121. 264 С.
6. Сторонянська І. З., Бенівська Л. Я. Бюджетне забезпечення функціонування сфери освіти в територіальних громадах Карпатського регіону: виклики сучасних реформ. Фінанси України. 2017. № 7. С. 7–24.
7. Міщенко Д, Міщенко Л. Удосконалення фінансування соціальної Інфраструктури в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2010. № 22. С. 13–16.
8. Шаповал В. Фонди місцевих громад – сучасний механізм партнерства влади, бізнесу та громадянського співтовариства. Інвестиції: практика та досвід. 2010. № 7.
9. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України, прийнятий Верховною Радою України від 21.05.1997 № 280/97-ВР URL: <https://zabolottivska-gromada.gov.ua/pasport-gromadi-00-19-09-14-03-2017/>

10. Фінансові механізми сталого розвитку України в умовах сучасних викликів: тези доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених (м. Київ, НУБіП України, 18 березня 2021 року). К.: КЦ «КОМПРИНТ», 2021. 374 с.

11. Заболоттівська громада / Паспорт Заболоттівської територіальної громади. URL: <https://zabolottivska-gromada.gov.ua/pasport-gromadi-00-19-09-14-03-2017/>

12. Фінанси: Навчальний посібник в 2х частинах/ [Баранова В.Г., Волохова І.С., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. Баранової В.Г. Одеса: Атлант, 2015. ч.1. 344 с.

13. Рішення №9/3 «Про організацію харчування дітей в закладах освіти Заболоттівської селищної ради» URL: <https://zabolottivska-gromada.gov.ua/docs/1163597/>

14. Рішення від 27 січня 2022 року снт. Заболоття № 1/8 Про взяття на облік дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування URL: <https://zabolottivska-gromada.gov.ua/news/1643981733/>

15. Рішення №3/1 «Про затвердження Програми оздоровлення та відпочинку дітей Заболоттівської селищної ради на 2021- 2025 роки» URL: <https://zabolottivska-gromada.gov.ua/docs/654834/>

16. Бюджет Заболоттівської селищної ради на 2020 рік URL: <https://zabolottivska-gromada.gov.ua/docs/312659/>

17. Рішення №7/1 «Про внесення змін до рішення селищної ради від 24.12.2020 р. №3/19 «Про бюджет Заболоттівської селищної територіальної громади на 2021 рік»» URL: <https://zabolottivska-gromada.gov.ua/docs/975336/>

18. «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0457-11>

19. Організація зі збору батарейок «Батарейки здавайтеся» URL: <http://batareiky.in.ua/>

20. Сокурєнко В.В., Бандурка О.М., Бортник С.М. та ін. Безпека життєдіяльності та охорона праці: підручник. За заг. ред. В.В. Сокурєнка. Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2021. 308 с.

21. Закон України «Про правові засади цивільного захисту» (№ 269-ХІІ від 14.10.1992 р., поточна редакція станом на 16.10.2020 р. на підставі 124-ІХ). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1859-15#Text>

22. Конституція України (№ 254-к/96-ВР від 28.06.1996 р., поточна редакція станом на 01.01.2020 р. на підставі 27-ІХ). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text>

23. Кужда Т.І., Сороківська О.А., Мосій О.Б. Теоретичні аспекти управління змінами в публічній організації // Науковий Вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки. Вип. 26 (Ч.2). 2017. С. 40-43. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/22541>.

24. Лисенко І. М. Територіальна громада в системі громадянського суспільства / І. М. Лисенко // Науковий вісник «Гілея». 2009. Вип. 28. С. 362-372.

25. Лідерство в місцевому самоврядуванні: словник 1155 термінів / за заг. ред. В.А. Гошовської, Л.А. Пашко, А. К. Гука та ін. Х.: Фактор, 2015. 156 с.

26. Лідерство в муніципальному управлінні: навчально-методичний посібник / ДП «Укртехінформ». К., 2013. 263 с.

27. Лідерство у громаді. Як наснажувати людей та досягати спільних цілей. Посібник/ Ібрагімова І.М. К.: «Видавництво»Юстон», 2020. 106 с.

28. Машлій Г.Б., Мосій О.Б. Моніторинг перспектив та інвестиційні інструменти розвитку територіальних громад. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2021. №3 (30). URL: <http://www.easterneurope-bm.in.ua/index.php/en/issue-30-2021>

29. Методологія планування регіонального розвитку в Україні. Проект Європейського Союзу «Підтримка політики регіонального розвитку України».

URL: <https://cg.gov.ua> › Methodology_of_RD_planning.

30. Місцеве самоврядування в Україні та зарубіжних державах: порівняльно-правові аспекти: монографія / за заг. ред. О.В. Батанова, О.В. Марцеляка, А. Берлінгуера. Київ: Вид-во «ОСНОВА», 2020. 672 с.

31. Мосій О.Б. Аналіз екологічних проблем регіону на прикладі Тернопільської області. Шістдесят треті економіко-правові дискусії: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Львів, 23-24 березня). Львів. 2022. С. 32-33.

32. Мосій О.Б. Впровадження електронного урядування у діяльності органів місцевого самоврядування / О.Б. Мосій // Інфраструктура ринку. 2018. №24. С. 203-207. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/24-2018>.

33. Мосій О.Б. Вплив відкритих даних на діяльність органів місцевого самоврядування // Міжнародна наукова інтернет-конференція «Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення (випуск 33)»/ Збірник тез доповідей: випуск 33 (м. Тернопіль, 13 листопада 2018 р.). Частина 2. Тернопіль. 2018. С. 36-37.

34. Мосій О.Б. Лідерство в управлінні територіальною громадою: відповідь на виклики сьогодення. Міжнародна наукова інтернет-конференція «Інформаційне суспільство: технологічні, економічні та технічні аспекти становлення». Випуск 66. <http://www.konferenciaonline.org.ua/ua/article/id-472/>

35. Мосій О. Б., Струтинська І. В. Дослідження ролі е-урядування у розвитку місцевого самоврядування. Актуальні проблеми публічного управління та адміністрування : Колективна монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. Кирич Н. Б. Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2020. – С. 128-143.

36. Пашко Л.А. Самоменеджмент лідера місцевого самоврядування: навчально-методичні матеріали / За заг. ред. Л.А. Пашко. К., 2017. 154 с.

37. Підтримка політики регіонального розвитку в Україні. URL: <http://www.surdp.eu>

38. Романюк С.А. Розвиток регіонів у відкритій економіці: теорія,

політика, практика: монографія/ С.А. Романюк. К.: НАДУ, 2013. 375 с.

39. Сороківська О.А., Машлій, О.Б. Мосій, О.А. Перспективи використання в Україні європейського досвіду державного регулювання процесів інвестування // "Інноваційний потенціал сучасної економічної науки": матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції економічного спрямування. Тернопіль, 2017. С. 121-123. URL: <http://www.economy-confer.com.ua/full-article/2343/>.

40. Сороківська О.А. Мосій О.Б., Кужда Т.І. Реформа децентралізації в Україні та розвиток місцевого самоврядування// Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Випуск 14. Частина 2. С. 138-141.

41. Ткачук А. Ф. Державна регіональна політика: від асиметрії до солідарності (робочий зошит) / Анатолій Ткачук. К.: ІКЦ «Легальний статус», 2013. 112 с.

42. Ткачук А. Ф. Конкурентоспроможність територій: практ. посіб. / А. Ткачук, В. Толкованов та ін. К.: Легальний статус, 2011. 252 с.

43. Ткачук А. Місцеве самоврядування та децентралізація. Практичний посібник / [Ткачук А.]; Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». К.: ТОВ «Софія». 2012. 120 с.

44. Ткачук А. Ф. Місцевий та регіональний розвиток. Участь громадян у місцевому розвитку. Практичний посібник для практичних людей / Анатолій Ткачук. К.: ІКЦ «Легальний статус», 2012. 144 с.

45. Ткачук А. Ф. Регіональна політика: правове регулювання. Світовий та український досвід. Видання друге, доповнене / за заг. ред. А. Ткачука. К.: Леста, 2011. 260 с.

46. Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua>

47. Конституція України (№ 254-к/96-ВР від 28.06.1996 р., поточна редакція станом на 01.01.2020 на підставі 27-IX). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

Хочемо коробочки для збору батареєнок в нашу школу

Мотиваційна форма для того, щоб показати профіль вашої школи спонсорам.

Більше деталей – тут!)

<https://www.facebook.com/batareiky/photos/a.519782124824397/1444371549032112/>

<https://www.facebook.com/batareiky/posts/1443561659113101>

any.haiduchyk@gmail.com [Змінити обліковий запис](#)

*Обов'язкове поле

Електронна адреса *

Ваша електронна адреса

Як називається ваша школа *

Ваша відповідь

В якому населеному пункті ви знаходитесь *

Якщо ви знаходитесь не у великому місті, опишіть максимально детально – область, район

Ваша відповідь

Скільки дітей навчається у вашій школі *

Продовж. дод. А

Ваша відповідь

Скільки дітей навчається у вашій школі *

Ваша відповідь

Чому компанія-спонсор має обрати саме вашу школу? *

Розпишіть максимально детально, чим ви особливі. Як ви плануєте запроваджувати проект в школі – скільки уроків готові провести, які вчителі будуть задіяні в проекті.

Ваша відповідь

Чи готові ви надати детальний фото-звіт про запровадження проекту в вашій школі? *

 Так Ні

Чи узгодили ви потенційну участь вашої школи у проекті з директором школи? *

 Так Ні

Ви уже збирали батарейки? Якщо так, то скільки накопичено на складі зараз: (в кг) *

Приєднуйтеся до нас! Зробимо країну енергоефективною разом!

Реєстрація

Заклад освіти

Учень/Учениця

Знайти свого вчителя

УДК 336

Гайдучик А., Юрик Н.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЛЬ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ В РОБОТІ ДЕРЖАВНИХ СЛУЖБОВЦІВ

Haiduchyk A., Yuryk N.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

THE ROLE OF SELF-MANAGEMENT IN THE WORK OF GOVERNMENT OFFICIALS

Ключові слова: самоменеджмент, тайм-менеджмент, самоуправління державних службовців. Keywords: self-management, time-management, self-government of government officials.

Реформа децентралізації в органах місцевого самоврядування привела до змін в роботі органів влади та органів місцевого самоврядування, це вимагає від державних службовців зміни підходів організації робочого процесу. Сучасність вимагає від кожної людини швидкого пристосування до змін та високого рівня самоорганізації та постійного саморозвитку. Тому роль самоменеджменту в роботі державних службовців є значною та важливою складовою у впровадженні змін робочого процесу.

Організація професійної підготовки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування потребує системного підходу, при цьому визначення потреб у професійному навчанні в органах публічного адміністрування є першим обов'язковим етапом цього процесу. У зв'язку з цим особливо актуальною стає проблема самоменеджменту. Ні здібності, ні досвід, ні знання не зможуть зробити професіонала ефективним до тих пір, поки він не навчиться самоменеджменту (управлінню собою).

Завдяки технікам самоменеджменту державний службовець зможе оцінити свою діяльність з точки зору раціонального підходу до виконання кожного завдання, а це в свою чергу дозволить організувати власну діяльність чи діяльність очолюваного структурного підрозділу або ж і всього органу державної влади максимально ефективно. Тому самоменеджмент може слугувати інтегральною технологічною системою розвитку професіоналізму державного службовця, способом оптимізації ефективності його професійної діяльності. Здатна до самоуправління особистість крім того стає більш цілісною та гармонійною, досягає внутрішньої стабільності та рівноваги. Усе це позитивно впливає на психологічний клімат у колективі, спільну колективну діяльність, орган державної влади в цілому. Таким чином, самоменеджмент персоналу органів державної влади відіграє важливу роль у процесі управління соціальними системами.

Література:

1. Мазур В.С. Нові підходи і форми менеджменту, як особливого типу управління / Пріоритети економічного розвитку України: історія та сьогодення. Вінниця, 2009. С. 178-183.